

***ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1**

**The Happy Workplace Of Educational Institutions under
The Lopburi Primary Educational Service Area Office 1**

จิตตาวดี โปธินิล^{1*} เฉลิมชัย หาญกล้า² ปนิตา เนื่องพะยอม³
Jittawadee Potinil¹ Chalermchai Hankla² Panida Nueangpanom³

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Faculty of Education, Thepsatri Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: aham.oho@gmail.com

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา และ 2) เปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และระยะเวลาที่ทำงานในองค์กรปัจจุบันได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 306 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 -1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.976 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามตำแหน่ง และระยะเวลาที่ทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: องค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

* Received: 26 March 2025, Revised: 26 April 2025, Accepted: 28 April 2025

ABSTRACT

This independent study aimed to: 1) examine organizational happiness in educational institutions, and 2) compare organizational happiness in educational institutions under Lopburi Primary Educational Service Area Office 1 classified by position, school size, and length of service in the current organization. The sample consisted of 306 school administrators and teachers selected through multistage sampling. The research instrument was a questionnaire with item-objective congruence (IOC) indices ranging from 0.80 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.976. Statistical analyses included mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA). The findings revealed that: 1) the overall organizational happiness in educational institutions was at the highest level, and 2) when comparing organizational happiness in educational institutions under Lopburi Primary Educational Service Area Office 1, there was a statistically significant difference at the .05 level when classified by school size overall, while there were no statistically significant differences when classified by position and length of service in the current educational institution overall.

Keywords: Organizational happiness; Educational institutions; Lopburi Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

ความสุขเป็นพลังงานบวกอย่างหนึ่งที่ทำให้ชีวิตสนุกสนาน มีสีสันและรู้สึกได้ถึงการถูกเติมเต็มในชีวิต ในมิติของการทำงานก็เช่นเดียวกัน คนที่ทำงานอย่างมีความสุขก็อยากจะทำงานทุกวัน และรู้สึกได้ถึงคุณค่าของงานที่ทำนั้น ท้ายที่สุดผลสัมฤทธิ์ของงานก็มีประสิทธิภาพตามไปด้วย ความสุขจากการทำงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมที่สุด คือ การได้ทำงานในองค์กรแห่งความสุขที่มั่นคง เข้าถึงโอกาสในการพัฒนาอย่างทั่วถึง รู้สึกได้ว่าตนเองมีโอกาสเจริญก้าวหน้า ผู้บังคับบัญชามีธรรมาภิบาล มีเพื่อนร่วมงานที่เป็นกัลยาณมิตร ได้รับสวัสดิการที่เพียงพอจากการทำงาน หากคนทำงานได้รับสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนี้อบยครั้งและต่อเนื่อง ก็จะทำอย่างมีความสุข งานมีประสิทธิภาพ และทำให้องค์กรก้าวไปสู่การเป็น“องค์กรแห่งความสุข” (Happy Workplace) ได้ (กอปรลาภ อภัยภักดิ์, 2563) จากสภาพการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจึงส่งผลกระทบต่อทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลจึงได้กำหนดยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนาประเทศที่เหมาะสม ตามยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช 2561 - 2580 ที่เกี่ยวกับนโยบายด้านการศึกษา ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์ที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยเร่งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยอย่างเต็มกำลังและความสามารถอย่างเท่าเทียม เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน จึงประกาศนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 - 2569 ภายใต้รัฐบาลชุดปัจจุบันมีเป้าหมายหลัก คือ การสร้างระบบการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น มุ่งสานต่อนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนเป็นที่ประจักษ์ ภายใต้หลักการ “การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศและการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต” มุ่งสร้าง “การศึกษาเท่าเทียม” มีศักยภาพและความพร้อม

สนับสนุนการพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567) เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันของประเทศให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ในการพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่า อย่างยั่งยืน” ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันทางการศึกษาที่รับนโยบายในการขับเคลื่อนคุณภาพของผู้เรียน ให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เป็นคนดี คนเก่ง มีสมรรถนะ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดำรงชีวิตสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1, 2567) จึงส่งผลให้บุคลากรทางการศึกษา เช่น ครู อาจารย์ เหล่านั้นประสบปัญหามากมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั้งในและนอกองค์กร ซึ่งส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจในงานของตนหลายประการจนเกิดภาวะความเครียด เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ทั้งด้านการกระจายงานที่รับผิดชอบ ครูต้องเร่งทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ทันเวลาที่กำหนด การประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ การสร้างความสัมพันธ์อันดีภายในองค์กร การรักและหวงแหนองค์กรที่อยู่ ความสามัคคีในการทำงาน การพัฒนาในวิชาชีพตนเองอย่างต่อเนื่อง การสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน การส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจ รวมไปถึงสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เกิดสภาพคล่องทางการเงิน (Sherraden et al., 2016) หากรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ก็ส่งผลให้การอุทิศตนต่อการปฏิบัติหน้าที่ครูได้ไม่เต็มที่อย่างที่ควร ซึ่งถือเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้บุคลากรในองค์กรมีความสุขในการทำงานลดลง (McGonagle, 2015) พบว่า ความสุขในการทำงานของครูกำลังบั่นทอนลงอย่างต่อเนื่องจากสภาพปัญหาครูในปัจจุบัน มีภาระหน้าที่หนักมากขึ้น ทั้งงานการจัดการเรียนการสอน ปัญหาการขาดแคลนครู ทำให้ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก การดูแลพฤติกรรมนักเรียน การประสานงานระหว่างผู้ปกครอง งานที่ได้รับมอบหมายต่าง ๆ สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสภาวะด้านร่างกายและสภาพจิตใจของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ทำให้คุณภาพการดำเนินชีวิตลดลง (สุพิชชา, 2567)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 เพื่อให้ทราบถึงระดับของความสุขในการทำงาน ซึ่งสามารถใช้การบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายกลยุทธ์การบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ที่มุ่งมั่นเน้นให้บุคลากรทางการศึกษามีสุขภาวะที่ดี อันจะนำไปสู่ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา ซึ่งเป็นประโยชน์ในการกำหนดทิศทางที่จะนำไปสู่การวางแผนการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนมีความสุขกับการทำงานให้กับองค์กร เพื่อนร่วมงาน และชุมชน ด้วยการทุ่มเทร่างกาย แรงใจอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงาน และการบริหารจัดการองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

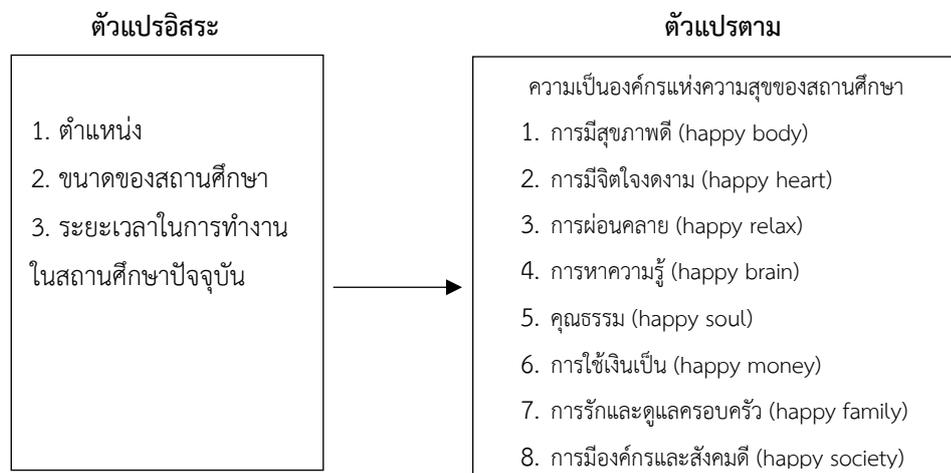
2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตาม ตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และระยะเวลาในการทำงาน ในสถานศึกษาปัจจุบัน

สมมติฐานของการวิจัย

ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตาม ตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และระยะเวลาในการทำงาน ในสถานศึกษาปัจจุบัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยผู้วิจัยได้ศึกษาความเป็นองค์กรแห่งความสุข (happy workplace) ตามแนวคิดของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (2560) โดย ประกอบด้วยความสุข 8 ประการ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 144 โรงเรียน ซึ่งเป็นผู้บริหาร

สถานศึกษา 116 คน และครู 1,172 คน รวมทั้งสิ้น 1,288 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1, 2567)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ปีการศึกษา 2567 โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโรยามาเน่ (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ยอมรับความคลาดเคลื่อนที่ .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน ในอัตราส่วน 30 : 70 เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน และครู จำนวน 214 คน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 แบ่งอัตราส่วนครูและผู้บริหาร เป็น 30:70 ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ขั้นตอนที่ 3 สุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (simple random sampling) ให้ได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทปลายปิด (close form) ซึ่งได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และขอรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เกี่ยวกับ ตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และระยะเวลาในการทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าระดับ (rating scale) 5 ระดับ (สุวรรีย์ ศิริโกภาภิรมย์, 2546) เป็นแบบสอบถามปลายปิด ซึ่งประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่

- 1) การมีสุขภาพดี (Happy Body)
- 2) การมีจิตใจงดงาม (Happy Heart)
- 3) การผ่อนคลาย (Happy Relax)
- 4) การหาความรู้ (Happy Brain)
- 5) คุณธรรม (Happy Soul)
- 6) การใช้เงินเป็น (Happy Money)
- 7) การรักและดูแลครอบครัว (Happy Family)
- 8) การมีองค์กรและสังคมดี (Happy Society)

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบปลายเปิด (Opened questionnaire)

ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาซึ่งข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 -1.00 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.976

3. การจัดทำข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2 หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน จากการตอบแบบสอบถามที่วัดความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1

3.3 หาค่าความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และระยะเวลาในการทำงานในสถานศึกษาปัจจุบันกับตัวแปรตาม ได้แก่ ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ซึ่งจำแนกตามตำแหน่งวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติทดสอบค่าที (t-test) จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และระยะเวลาในการทำงานในสถานศึกษาปัจจุบันโดยใช้สถิติการทดสอบเอฟ (F-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติจึงเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้สรุปผลได้ ดังนี้

1. ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาทางด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ พบว่า ด้านคุณธรรม ด้านการมีองค์กรและสังคมดี ด้านการหาความรู้ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีสุขภาพดี และด้านการใช้เงินเป็น แสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ และอันดับ ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	
1. ด้านการมีสุขภาพดี	4.38	0.35	มาก	7
2. ด้านการมีจิตใจงดงาม	4.58	0.32	มากที่สุด	5
3. ด้านการผ่อนคลาย	4.47	0.38	มาก	6
4. ด้านการหาความรู้	4.65	0.35	มากที่สุด	3
5. ด้านคุณธรรม	4.66	0.30	มากที่สุด	1
6. ด้านการใช้เงินเป็น	4.38	0.39	มาก	7
7. ด้านการรักและดูแลครอบครัว	4.59	0.33	มากที่สุด	4
8. ด้านการมีองค์กรและสังคมดี	4.66	0.34	มากที่สุด	1
รวม	4.54	0.26	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปว่า ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (\bar{X} =4.54, S.D. =0.26) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านคุณธรรม (\bar{X} =4.66, S.D.=0.30) ด้านการมีองค์กรและสังคมดี (\bar{X} =4.66, S.D.=0.34) ด้านการหาความรู้ (\bar{X} =4.65, S.D.=0.35) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีสุขภาพดี (\bar{X} =4.38, S.D.=0.35) และด้านการใช้เงินเป็น (\bar{X} =4.38, S.D.=0.39)

2. การเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และระยะเวลาที่ทำงานในองค์กรปัจจุบัน

2.1 ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง เมื่อพิจารณาในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน

ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1	ตำแหน่ง				t	sig
	ผู้บริหารสถานศึกษา		ครู			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการมีสุขภาพดี	4.40	0.28	4.36	0.38	1.052	.29
2. ด้านการมีจิตใจงดงาม	4.55	0.30	4.59	0.33	-1.070	.29
3. ด้านการผ่อนคลาย	4.44	0.32	4.48	0.41	-0.791	.43
4. ด้านการหาความรู้	4.58	0.31	4.69	0.35	-2.614	.01*
5. ด้านคุณธรรม	4.64	0.28	4.66	0.30	-0.672	.50
6. ด้านการใช้เงินเป็น	4.39	0.34	4.37	0.41	0.486	.63
7. ด้านการรักและดูแลครอบครัว	4.58	0.29	4.59	0.34	-0.299	.77
8. ด้านการมีองค์กรและสังคมดี	4.61	0.34	4.68	0.34	-1.516	.13
รวม	4.53	0.21	4.55	0.27	0.810	.42

*p ≤ .05

จากตารางที่ 2 สามารถสรุปว่า ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการหาความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

2.2 ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	Ms	F	Sig.
1. ด้านการมีสุขภาพดี	ระหว่างกลุ่ม	4.46	2	1.53	26.94	.00*
	ภายในกลุ่ม	33.93	303	0.06		
	รวม	38.39	305			
2. ด้านการมีจิตใจงดงาม	ระหว่างกลุ่ม	2.66	2	1.33	13.93	.00*
	ภายในกลุ่ม	28.90	303	0.10		
	รวม	31.55	305			
3. ด้านการผ่อนคลาย	ระหว่างกลุ่ม	4.25	2	2.12	15.83	.00*
	ภายในกลุ่ม	40.64	303	0.13		
	รวม	44.89	305			
4. ด้านการหาความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2.98	2	1.49	13.51	.00*
	ภายในกลุ่ม	33.44	303	0.11		
	รวม	36.42	305			
5. ด้านคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.45	2	1.24	15.35	.00*
	ภายในกลุ่ม	24.19	303	0.08		
	รวม	26.63	305			
6. ด้านการใช้เงินเป็น	ระหว่างกลุ่ม	4.54	2	2.27	16.39	.00*
	ภายในกลุ่ม	41.96	303	0.14		
	รวม	46.50	305			
7. ด้านการรักและดูแลครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2.52	2	1.26	12.70	.00*
	ภายในกลุ่ม	30.02	303	0.10		
	รวม	32.54	305			
8. ด้านการมีองค์กรและสังคมดี	ระหว่างกลุ่ม	2.54	2	1.27	11.67	.00*
	ภายในกลุ่ม	33.01	303	0.11		
	รวม	35.56	305			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3.06	2	1.53	26.94	.00*
	ภายในกลุ่ม	17.21	303	0.06		
	รวม	20.27	305			

*p ≤ .05

จากตารางที่ 3 สามารถสรุปว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา จำแนกตามระยะเวลาที่ทำงานในองค์กร ปัจจุบัน เมื่อพิจารณาในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามระยะเวลาในการทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน โดยรวมและรายด้าน

ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	Ms	F	Sig.
1. ด้านการมีสุขภาพดี	ระหว่างกลุ่ม	0.20	2	0.10	0.77	.46
	ภายในกลุ่ม	38.20	303	0.13		
	รวม	38.39	305			
2. ด้านการมีจิตใจงดงาม	ระหว่างกลุ่ม	0.04	2	0.02	0.20	.82
	ภายในกลุ่ม	31.51	303	0.10		
	รวม	31.55	305			
3. ด้านการผ่อนคลาย	ระหว่างกลุ่ม	0.98	2	0.49	3.37	.04*
	ภายในกลุ่ม	43.91	303	0.15		
	รวม	44.89	305			
4. ด้านการหาความรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.20	2	0.10	0.82	.44
	ภายในกลุ่ม	36.23	303	0.12		
	รวม	36.42	305			
5. ด้านคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.01	2	0.00	0.03	.20
	ภายในกลุ่ม	26.63	303	0.09		
	รวม	26.63	305			
6. ด้านการใช้เงินเป็น	ระหว่างกลุ่ม	0.15	2	0.08	0.49	.61
	ภายในกลุ่ม	46.35	303	0.15		
	รวม	46.50	305			
7. ด้านการรักและดูแลครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	0.79	2	0.39	3.75	.03*
	ภายในกลุ่ม	31.75	303	0.105		
	รวม	32.54	305			
8. ด้านความสุขขององค์กรและสังคม	ระหว่างกลุ่ม	0.14	2	0.07	0.61	.55
	ภายในกลุ่ม	35.42	303	0.12		
	รวม	35.56	305			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.12	2	0.06	0.93	.40
	ภายในกลุ่ม	20.14	303	0.07		
	รวม	20.27	305			

*p ≤ .05

จากตารางที่ 4 สามารถสรุปว่า ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามระยะเวลาในการทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน พบว่าในภาพรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการผ่อนคลาย และด้านการรักและดูแลครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวิธีการทดสอบเชฟเฟ่ ปรากฏดังตารางต่อไปนี้ แสดงได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามระยะเวลาในการทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน ด้านการผ่อนคลาย เป็นรายคู่

ระยะเวลาที่ทำงานใน องค์กรปัจจุบัน	\bar{X}	ต่ำกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี	4.47	-	0.04	0.12
ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	4.43		-	0.16*
มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	4.59			-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 5 สามารถสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีระยะเวลาที่ทำงานในองค์กรปัจจุบันแตกต่างกัน มีความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการผ่อนคลาย แตกต่างกันจำนวน 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ตั้งแต่ 5-10 ปี กับ มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ($p=0.036$)

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามระยะเวลาในการทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน ด้านการรักและดูแลครอบครัว เป็นรายคู่

ระยะเวลาที่ทำงานใน องค์กรปัจจุบัน	\bar{X}	ต่ำกว่า 5 ปี	ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป
ต่ำกว่า 5 ปี	4.61	-	0.07	0.07
ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	4.54		-	0.14*
มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป	4.68			-

* $p \leq .05$

จากตารางที่ 6 สามารถสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาและครูมีระยะเวลาในการทำงานในสถานศึกษาปัจจุบันแตกต่างกัน มีความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ด้านการรักและดูแลครอบครัว แตกต่างกันจำนวน 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ตั้งแต่ 5-10 ปี กับ มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป ($p=0.035$)

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ดังนี้

1. ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านคุณธรรม ด้านการเมืองการปกครอง และสังคมดี ด้านการหาความรู้ และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีสุขภาพดี และด้านการใช้เงินเป็น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาให้ความสำคัญของคนทำงานในทุกฝ่ายทุกระดับ ซึ่งเปรียบเสมือนฟันเฟืองสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนให้งานในองค์กรนั้น บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้ทำงานในสถานที่ที่ตนเองมีความสุข มีทำให้คนทำงานเต็มไปด้วยพลังของความตั้งใจในการทำงานอย่างมีความสุข และเต็มใจที่จะทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างสุดความสามารถ ดังนั้น ความสุขของบุคคลจึงเชื่อมโยงกับสภาพของสังคมเป็นวงกว้าง ทำให้บรรยากาศที่ทำงานน่าอยู่ มีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน ทำงานเป็นทีม มีปฏิสัมพันธ์ในการประสานงานทุกฝ่ายเข้าด้วยกัน อย่าง จึงส่งผลให้เกิดการสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดชุมชนสมานฉันท์ ทำให้องค์กรเกิดการพัฒนาและถึงเป้าหมายอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจันทร์ ปานกล้า (2557) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กรแห่งความสุข ในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระภา สมัครพงษ์ (2564) ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีระดับความคิดเห็นต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีสังคมที่มีความสุข (Happy Society) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านมีคุณธรรม (Happy Soul) (Happy Brain) และพบว่าด้านมีครอบครัวที่ดี (Happy Family) มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิศริยา กลิ่นสุนทร (2564) ผลการวิจัยผลการวิเคราะห์การสร้างองค์กรแห่งความสุข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเรียงลำดับ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการมีความรับผิดชอบ ด้านการมีความเข้าใจผู้อื่นด้านการมีสังคมดี ด้านการมีสุขภาพดี ด้านการติดต่อสัมพันธ์ที่ดี รวมทั้งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุพรรณศรี พันธุ์แดง และคนอื่นๆ (2565) ผลการวิจัยพบว่า ระดับการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย สังคมดี การหาความรู้ การมีคุณธรรมฮีโรตตูปปะ น้ำใจงาม ชุมชนสมานฉันท์ครอบครัวที่ดี การที่สามารถจัดการรายรับ – รายจ่ายของตนเองได้ที่ทำงานน่าอยู่ สุขภาพดีและการผ่อนคลาย ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณวิฏ ญ พัทลุง (2565) ผลการวิจัยพบว่า การเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียน

ขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสงขลา สตูล พบว่า ในภาพรวมทั้งหมด อยู่ในระดับมาก ดังนี้ด้านน้ำใจงาม ด้านคุณธรรม, ด้านการหาความรู้, ด้านสังคมดี, ด้านครอบครัวที่ดี, ด้านผ่อนคลาย, ด้านสุขภาพดี และด้านใช้เงินเป็น ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง ขนาดของสถานศึกษา และระยะเวลาในการทำงานในสถานศึกษาปัจจุบัน สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการหาความรู้ มีความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ตำแหน่งที่ต่างกัน แต่ทุกคนเห็นคุณค่าในตนเองว่าเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ตามหลักทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตติมา แหวนนาค และชินโสภณ วิสิฐนิธิกัจจา (2564) ความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติของข้าราชการ สังกัดสถาบันพัฒนาข้าราชการ กรุงเทพมหานคร พบว่า ความสุขในการทำงาน จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของศกวรรณ วงษ์แจ้ง (2561) พบว่า การศึกษาความสุขในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ด้านมีน้ำใจทำงาน การผ่อนคลาย การเรียนรู้ มีคุณธรรม ปลอดภัย ในภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่าง จึงเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ่ พบว่า ด้านมีน้ำใจทำงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ด้านมีการผ่อนคลาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ด้านการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ด้านการมีคุณธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ด้านการปลอดภัย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่

2.2 ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีสุขภาพดี ด้านการมีจิตใจงดงาม ด้านการผ่อนคลาย ด้านการหาความรู้ ด้านคุณธรรม ด้านการใช้เงินเป็น ด้านการรักและดูแลครอบครัว ด้านการมีองค์กรและสังคมดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ สถานศึกษาทุกแห่งมีการจัดบรรยากาศในโรงเรียนให้น่าอยู่ สะอาด ร่มรื่น และมีมาตรการต่างที่ส่งเสริมด้านความปลอดภัย ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นไปตามการบริหารองค์กรแห่งความสุข ซึ่งประกอบด้วย 1) การสร้างบรรยากาศความรื่นรมย์ในการทำงาน (Happiness) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำงานโดยเกิดความรู้สึกสนุกกับการทำงาน และไม่มีความรู้สึกรัดกั้วใด ๆ ในการทำงาน

2) ความรู้สึกกระตือรือร้น (Enthusiasm) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน โดยเกิดความรู้สึกว่าอยากทำงาน มีความตื่นตัว ทำงานได้คล่องแคล่ว รวดเร็ว กระฉับกระเฉงมีชีวิตชีวาในการทำงาน 3) ความพึงพอใจในการทำงาน (Work Satisfaction) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน โดยเกิดความรู้สึกเพลิดเพลิน ชอบ สนใจ และยินดีปฏิบัติงานของตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยกฤติมา บุญบำรุง (2560) พบว่า ความสุขในการทำงานของข้าราชการครู ที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อำเภอสัตหีบ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความสุขในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความสุขในการทำงานของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อำเภอสัตหีบ ครูโรงเรียนขนาดกลาง มีความสุขในการทำงาน โดยรวมทุกด้านมากกว่าครู โรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของพัทธ์นิวรรณ ศิริภูมิ และชนมณี ศิลาณุกิจ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างก็มีความคิดเห็นต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกลุ่มกรุงเทพตะวันออก โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของจิระภา สมัครพงษ์ (2564) พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา จำแนกตามระยะเวลาในการทำงาน ในสถานศึกษาปัจจุบัน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการผ่อนคลาย และด้านการรักและดูแลครอบครัว มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะระยะเวลาที่ทำงานในองค์กรปัจจุบัน ช่วยให้รู้จักข้อมูลขององค์กร รู้จักหัวหน้า รู้จักเพื่อนร่วมงาน รู้จักข้อมูลของชุมชน จึงทำให้เกิดการวางแผนในการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และทำให้เกิดความผูกพันระหว่างเพื่อนร่วมงานในองค์กร จึงส่งผลให้เกิดการสร้างงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤติมา บุญบำรุง (2560) พบว่า ความสุขในการทำงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อำเภอสัตหีบ จำแนกตามระยะเวลาในการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยครูที่ปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี และครูที่ปฏิบัติงาน มากกว่า 10 ปี มีความสุขในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากระยะเวลาในการปฏิบัติงานไม่ได้ใช้เป็นสิ่งพิจารณาถึงความสุข ในการทำงาน โดยเฉพาะงานประจำของครู ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะปฏิบัติการสอนมานานเท่าไรก็ตาม การพิจารณาถึงความสุขในการทำงานจึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภัทร์ โพธิ์บาทะ (2565) เมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างบุคลากรองค์กรการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่มีระยะเวลาที่

ปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความสุขในการทำงานที่แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย โดยระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน 20 ปีขึ้นไป ($\bar{X} = 3.82$) มีความสุขในการทำงานมากกว่าระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน 16 - 20 ปี ($\bar{X} = 3.68$) ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน 11 - 15 ปี ($\bar{X} = 3.65$) ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานน้อยกว่า 1 ปี ($\bar{X} = 3.64$) ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน 6 - 10 ปี ($\bar{X} = 3.61$) และระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน 1 - 5 ปี ($\bar{X} = 3.57$) ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศกวรรณ วงษ์แจ้ง (2561) ศึกษาเรื่อง การศึกษาความสุขในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีที่ผลการศึกษา พบว่า เปรียบเทียบความสุขในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี จำแนกตาม ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน มีผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะโดยเสนอจากผลการวิจัยในรายการที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลของการวิจัย

1.1 ด้านการมีสุขภาพดีนั้น ควรมิกิจกรรมนันทนาการหลังเลิกเรียนเวลาสั้น ๆ เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

1.2 ด้านการมีจิตใจจดจ่อกับงานนั้น ควรมิกิจกรรมสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ผู้ร่วมงาน และผู้ที่ทำคุณงามความดีให้แก่สถานศึกษา

1.3 ด้านการพักผ่อนคลายนั้น ควรแบ่งเวลาการทำงาน และการพักผ่อนอย่างสมดุล โดยวางแผนและลงมือปฏิบัติงานให้เสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ และมีสถานที่พักในช่วงเวลาว่าง

1.4 ด้านการหาความรู้ นั้น ควรส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้ครูและผู้บริหารได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้น ทั้งจากการอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ หรือศึกษาด้วยตนเอง ศึกษาทางออนไลน์ ตามเรื่องที่น่าสนใจ ตามความสนใจ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาทักษะให้เกิดความเชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น

1.5 ด้านคุณธรรมนั้น ควรสร้างวินัยในการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างในการตรงต่อเวลาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการมาปฏิบัติงานและการส่งงานตามกำหนด

1.6 ด้านการใช้เงินเป็นนั้น ควรพัฒนาระบบการสอนงานแบบพี่สอนน้องโดยให้ผู้บริหารหรือครูที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า หรือมีประสบการณ์เฉพาะทางให้คำปรึกษาสอนงานให้กับครูที่ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า หรือส่งเสริมให้ทุกคนในสถานศึกษาได้รับการอบรมด้านการเงินอย่างทั่วถึง

1.7 ด้านการรักและดูแลครอบครัวนั้น ควรวางแผนการปฏิบัติทำงานอย่างสมดุลอย่างเป็นระบบ ให้เสร็จตรงตามเวลาที่กำหนด เพื่อให้เลิกงานตรงเวลา และมีการปรึกษาดูแลกันระหว่างบุคลากรในสถานศึกษาให้เปรียบเสมือนสมาชิกในครอบครัว

1.8 ด้านการมีองค์กรและสังคมดีนั้นควรส่งเสริมให้มีกิจกรรมจิตอาสา หรือปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีเพื่อสาธารณะประโยชน์ต่อส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลของความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมความเป็นองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามนโยบายกลยุทธ์การบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ควรศึกษารูปแบบการบริหารงานและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อองค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษา เพื่อใช้ในการกำหนดทิศทางไปสู่การวางแผนการบริหารงานของสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งความสุขอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ควรศึกษาประสิทธิภาพการทำงานหลังจากการนำแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาด้วยความสุขในการบริหารงานของสถานศึกษา เพื่อสุขภาวะที่ดีของบุคลากรในการทำงาน อันส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของตนเองและองค์กรแห่งความสุข

องค์ความรู้ใหม่

ความเป็นองค์กรแห่งความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 นั้นเกิดได้จากการสนับสนุนด้านสุขภาพให้มีความพร้อมในการทำงานเสมอ การรู้จักบทบาทหน้าที่ในการทำงานของตนเองและเพื่อนร่วมงาน การได้รับการช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสถานศึกษา การสนับสนุนให้คำปรึกษา และเป็นพี่เลี้ยงของเพื่อนร่วมงานอย่างดี การได้รับการส่งเสริมให้มีโอกาสศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มคุณวุฒิทางการศึกษาจากสถานศึกษา การได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้มีความกตัญญูทักท้วงที่ตอบแทนผู้มีพระคุณ ปลูกฝังให้ตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันครอบครัว และได้รับการส่งเสริมให้ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). *นโยบายการศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 – 2569*.
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กฤติมา บุญบำรุง. (2560). *ความสุขในการทำงานของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 อำเภอสัตหีบ*. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กมลพรลาภ อภัยภักดิ์. (2563). *บรรยากาศองค์กรแห่งความสุข : คนเบิกบานงานสำเร็จ*. *วารสาร
มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(1), 314-331.
- จันทร์ ปานคล้า. (2557). *การปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากับองค์กร
แห่งความสุขในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร*. *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*.
- จิรัชทร์ โพธิ์บาท. (2565). *ความสุขในการทำงานของบุคลากรองค์กรบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี*.
งานนิพนธ์การศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิระภา สมัครพงษ์. (2564). *องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1*. *สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่*.
- ชุติมา แหวานนาค และชินโสณ วิสิฐนิธิกิจ. (2564). *ความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพ
การปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัดสถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร*. *รายงาน
การวิจัย มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต*.
- พัทธ์นิวรรณ ศิริภูมิ และชนมณี ศิลาณุกิจ. (2567). *องค์กรแห่งความสุขในสถานศึกษาตามความคิดเห็น
ของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพตะวันออก*. *วารสารนิติรัฐ*, 2(1), 36-47.
- วรรณวิภา ฤ พัทลุง. (2565). *การเป็นองค์กรแห่งความสุขของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สงขลา สตูล*. *สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่*.
- ศกลวรรณ วงษ์แจ้ง. (2561). *การศึกษาความสุขในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา สังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี*. *วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยรังสิต*.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1. (2567). *ข้อมูลสารสนเทศ*.
<http://lopburi1.go.th/index.php?module=oit&id=10>.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570)*. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุพิชชา มหิพันธ์. (2567). *แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาสู่องค์กรแห่งความสุขของโรงเรียน*

ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. วิทยานิพนธ์สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

สุพรรณศรี พันธุ์แดง, พิชญภา ยืนยาว, ณิชฐวรรณ พุ่มดียิ่ง. (2565). *ภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการสร้างองค์กรแห่งความสุขในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

อิสริยา กลิ่นสุนทร. (2564). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5*. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

McGonagle, C. (2015). *Happiness in the workplace: an appreciative inquiry*. Doctor of Education thesis, Dublin City University.

Sherraden, M. S., Frey, J. J., & Birkenmaier, J. (2016). *Financial Social Work*.

https://doi.org/10.1007/978-3-319-28887-1_10

Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (2nd ed). Harper.